

Date: 15th November-2025

RAQAMLASHTIRISH ORQALI IQTISODIY SAMARADORLIK:
O'ZBEKISTONNING 2030-YILGACHA BO'LGAN STRATEGIYASI

Ziyadullayeva Ruxshona Ruxiddin qizi

Toshkent iqtisodiyot va texnologiyalari universiteti

Iqtisodiyot fakulteti talabasi

Annotatsiya: Maqolada O'zbekistonda raqamlashtirish jarayonlarining iqtisodiy samaradorlikka ta'siri va 2030-yilgacha mo'ljallangan rivojlanish strategiyasidagi o'rni yoritiladi. Raqamli texnologiyalarni joriy etish natijasida ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish, davlat xizmatlarini soddalashtirish, xarajatlarni kamaytirish va iqtisodiy o'sishni tezlashtirish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Tadqiqotda raqamli infratuzilmani rivojlantirish, elektron hukumat tizimini kengaytirish, biznes jarayonlarida zamonaviy IT yechimlaridan foydalanish va raqamli xizmatlar bozorini shakllantirish kabi ustuvor yo'nalishlar ko'rib chiqilgan. Shuningdek, raqamli iqtisodiyotning aholi farovonligiga, shaffoflikni oshirishga va xalqaro raqobatbardoshlikni kuchaytirishga qo'shadigan hissassi asoslab beriladi. Ish davomida raqamlashtirish jarayonida uchrayotgan asosiy muammolar — texnologik tengsizlik, malakali kadrlar yetishmasligi, kiberxavfsizlik xavflari va huquqiy-me'yoriy bazani takomillashtirish ehtiyoji ham tahlil qilinadi. Yakunda O'zbekistonning 2030-yilgacha bo'lgan raqamli rivojlanish strategiyasini samarali amalga oshirish bo'yicha taklif va xulosalar berilgan.

Kalit so'zlar: raqamli iqtisodiyot, transformatsiya, innovatsiya, sun'iy intellekt, fintech, blokcheyn, Big Data, elektron hukumat.

Abstract: The article discusses the impact of digitalization on economic efficiency in Uzbekistan and its role within the country's development strategy up to 2030. It analyzes how the introduction of digital technologies can optimize production processes, simplify public services, reduce costs, and accelerate economic growth. The study examines key priority areas such as the development of digital infrastructure, the expansion of the e-government system, the use of modern IT solutions in business processes, and the formation of a digital services market. The contribution of the digital economy to improving public welfare, increasing transparency, and enhancing international competitiveness is also substantiated. The research identifies major challenges encountered during digitalization, including technological inequality, a shortage of qualified specialists, cybersecurity risks, and the need to improve the legal and regulatory framework. Finally, the study provides proposals and conclusions for the effective implementation of Uzbekistan's digital development strategy through 2030.

Keywords: digital economy, transformation, innovation, artificial intelligence, blockchain, e-government.

Kirish. So'nggi yillarda raqamli texnologiyalar dunyo miqyosida iqtisodiy rivojlanishning muhim omillaridan biriga aylandi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish,

Date: 15th November-2025

xizmat ko'rsatish sifatini oshirish va iqtisodiy faoliyatning yangi shakllarini yuzaga keltirmoqda. Raqamlashtirish jarayoni nafaqat texnologik yangilanish, balki global bozorda raqobatbardoshlikni kuchaytirish uchun strategik zarurat sifatida namoyon bo'lmoqda.

O'zbekiston ham raqamli iqtisodiyotga bosqichma-bosqich o'tish jarayonini jadallashtirib, turli sohalarga zamonaviy IT-yechimlarni joriy etmoqda. Raqamli infratuzilmani rivojlantirish, elektron davlat xizmatlarini kengaytirish, biznes jarayonlarni avtomatlashtirish va innovatsion ekotizimni shakllantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar mamlakatning uzoq muddatli rivojlanish maqsadlariga xizmat qilmoqda. Ushbu choralar iqtisodiy samaradorlikni oshirish, shaffoflikni ta'minlash va investitsiya muhitini yaxshilashda muhim o'rin tutadi.

Mazkur tadqiqotda O'zbekistonning 2030-yilgacha mo'ljallangan strategik maqsadlari doirasida raqamlashtirishning iqtisodiy o'sishga ta'siri, uning afzalliklari va mavjud muammolari tahlil qilinadi. Shuningdek, raqamli transformatsiyani samarali amalga oshirish uchun zarur bo'lgan ustuvor yo'nalishlar va amaliy takliflar bayon etiladi.

O'zbekistonning raqamli transformatsiya yo'lidagi eng e'tiborga molik yutuqlaridan biri bu elektron davlat xizmatlarining o'sishidir. Hukumat fuqarolarga o'z uylarida turib, keng ko'lamli davlat xizmatlaridan foydalanish imkonini beruvchi Yagona interaktiv davlat xizmatlari portal kabi ko'plab onlayn platformalarni ishga tushirdi. Bu davlat boshqaruvi samaradorligi va shaffofligini sezilarli darajada oshirdi, byuokratiya va korrupsiyani kamaytirmoqda.

Asosiy qism. O'zbekiston hukumati mamlakatdagi raqamli transformatsiyaning asosiy olg'a suruvchisi bo'ldi. "Raqamli O'zbekiston -2030" strategiyasi orqali hukumat raqamli rivojlanish bo'yicha aniq maqsad va ustuvor yo'nalishlarni belgilab berdi. O'zbekiston raqamli tashabbuslarini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun malakali va raqamli savodxonlikka ega ishchi kuchi muhim ekanligini tan oldi. Hukumat fuqarolarni zarur raqamli ko'nikmalar bilan jihozlash uchun ta'lim va o'qitish dasturlariga sarmoya kiritdi. Masalan, Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan universitet va kollejlarda texnologiyalar va tadbirkorlikka yo'naltirilgan yangi o'quv dasturlari joriy etildi.

O'zbekiston ta'lim sohasida raqamli texnologiyalarni o'quv jarayoniga integratsiyalash borasida sezilarli yutuqlarga erishdi. Xalq ta'limi vazirligi tomonidan turli tashabbuslar, jumladan, yoshlarni dasturlash bo'yicha muhim ko'nikmalarga ega bo'lishga qaratilgan "Bir million o'zbek dasturchilari" loyihasi boshlandi. Bundan tashqari, hukumat o'qituvchilar va talabalarga raqamli savodxonlik bo'yicha treninglar o'tkazish uchun xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik qilib kelmoqda.

Huddi shunday oliy ta'lim tizimida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 24-dekabrda PQ-60-son qaroriga muvofiq raqamlashtirish jarayonlariga alohida e'tibor qaratilmoqda. Mazkur hujjatda Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tomonidan oliy ta'lim muassasalarining faoliyatini raqamlashtirish borasidagi chora-tadbirlar va istiqbolli rejalar bayon etilgan. Jumladan, ushbu qaror qabul qilinganidan so'ng oliy ta'lim muassasalarida hujjatlarni qog'oz shaklidan voz kechib, Jahon banki bilan hamkorlikda Oliy ta'lim jarayonlarini boshqarish axborot tizimi joriy etildi va ko'p, yangi imkoniyatlar

Date: 15th November-2025

yaratildi. Bu hujjat oliy ta'lim sohasini tubdan raqamlashtirishga qaratilgan keng qamrovli chora-tadbirlarni o'z ichiga olib, ularning ijrosi natijasida oliy ta'limning boshqaruv tizimi va ta'lim sifatini monitoring qilish samaradorligi yanada oshadi, ta'lim muassasalari faoliyatini avtomatlashtirish jadallashdi. Bu esa, o'z navbatida, mamlakatimiz oliy ta'limi raqobatbardoshligini yuksaltirishga xizmat qilib kelmoqda.

O'zbekiston, shuningdek, blokcheyn va sun'iy intellekt (AI) kabi rivojlanayotgan texnologiyalarning transformatsion salohiyatini tan oldi. Hukumat ushbu texnologiyalarni ishlab chiqish va o'zlashtirish uchun qulay shart-sharoitlarni yaratishga qaratilgan me'yoriy hujjatlarni kiritdi. Masalan, kriptoaktivlar va kriptobirjalar faoliyatini huquqiy tartibga solishga qaratilgan qarorlar qabul qilinib, turli sohalarida blokcheyn texnologiyasidan foydalanish uchun huquqiy asoslar yaratilmoqda. Xuddi shunday, Prezidentimiz tomonidan 2021-yilda qabul qilgan "Sun'iy intellekt texnologiyalarini jadal joriy etish uchun shart-sharoitlar yaratish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorida ham O'zbekistonda sun'iy intellektni rivojlantirish va joriy etish bo'yicha kompleks strategiya belgilab berilgan.

Raqamli texnologiyalarni yana bir afzalligi shundaki, u mehnat bozoriga mutloq yangi kasblar va ish o'rinlari olib keladi. Masalan, IT sohasida dasturchilar, ma'lumotlar tahlilchilari, kibertahlilchilar kabi mutaxassisliklarga talab ortmoqda. Hozirda O'zbekistonda "Bir million dasturchi" loyihasi doirasida yoshlarni zamonaviy IT ko'nikmalar bilan ta'minlash ishlari amalga oshirilmoqda. Bu esa mamlakatda yuqori malakali kadrlar bazasini shakllantirishga xizmat qilmoqda.

Mutaxassislar fikricha: "Milliy iqtisodiyotni to'liq raqamli platformaga o'tkazish yo'lida madaniyatni, operatsiyalarni, texnologiyalar va tamoyillarni qayta ko'rib chiqishga to'g'ri keladi. Mazkur jarayonning boshlanishi, ya'ni kichik va o'rta korxonalar darajasida raqamli texnologiyalarga o'tishi mahsulotlar, xizmatlar, marketing va savdo kanallari, biznes jarayonlar, yetkazib berish zanjiri va yangi hamkorlar qidirishiga o'z ta'sirini ko'rsatadi."

Xulosa. O'zbekiston iqtisodiyotida raqamli transformatsiya jarayonlarini jadallashtirish 2030-yilgacha bo'lgan rivojlanish strategiyasining ustuvor yo'nalishlaridan biridir. Raqamli texnologiyalarni joriy etish davlat boshqaruvi, ishlab chiqarish, ta'lim, sog'liqni saqlash va moliya tizimlarida samaradorlikni oshirish bilan birga, iqtisodiyotning raqobatbardoshligini kuchaytiradi. Raqamlashtirish natijasida jarayonlar optimallashtiriladi, inson omili kamayadi, shaffoflik ta'minlanadi va innovatsion xizmatlar bozori shakllanadi.

Shu bilan birga, mamlakatda raqamli iqtisodiyotning to'laqonli rivojlanishi uchun kadrlar salohiyatini mustahkamlash, texnologik tengsizlikni kamaytirish, kiberxavfsizlikni kuchaytirish va huquqiy-me'yoriy bazani takomillashtirish zarur. Strategiyaning samarali amalga oshirilishi O'zbekistonning iqtisodiy barqarorligini ta'minlash, innovatsion ekotizimni kengaytirish va xalqaro maydondagi o'rnini mustahkamlashga xizmat qiladi. Umuman olganda, raqamlashtirishning izchil rivoji iqtisodiy o'sish uchun yangi imkoniyatlar ochib, mamlakatning modernizatsiya jarayonini tezlashtirishda muhim o'rin tutadi.

Date: 15th November-2025

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. *“O‘zbekistonning 2030-yilgacha mo‘ljallangan rivojlanish strategiyasi”*. Toshkent, 2023.
2. O‘zbekiston Respublikasi Raqamlashtirish vazirligi. *“Raqamli O‘zbekiston – 2030” dasturi bo‘yicha hisobot*. Toshkent, 2022.
3. World Bank. *Digital Economy for Central Asia: Opportunities and Challenges*. Washington D.C., 2021.
4. OECD. *Digital Transformation in Public Sector Governance*. Paris, 2020.
5. Tapscott, D. *The Digital Economy: Rethinking Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence*. McGraw-Hill, 2015.
6. Schwab, K. *The Fourth Industrial Revolution*. World Economic Forum, 2016.
7. UNDP Uzbekistan. *Digital Transformation and Sustainable Development in Uzbekistan*. UNDP Report, 2022.
8. Brynjolfsson, E., McAfee, A. *The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies*. MIT Press, 2014.
9. Deloitte Insights. *The Future of Digital Economy and Its Impact on Business*. Deloitte, 2020.
10. Asian Development Bank. *Digital Strategy and Innovation in Developing Economies*. Manila, 2021.

